אִם מְכָרָן וְחָזַר וּקְנָאָן: ד (יז) [1]**בְּשָׁעַת** (יח) **הַקְּנָיָן יֵשׁ לוֹ לְבָרֵךְ, אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, שֶׁאֵין הַבְּרָכָה אֶלָּא עַל יְדֵי שִׁמְחַת הַלֵּב שֶׁהוּא שָׂמֵחַ בְּקִנְיָנָן, וּכְשֶׁיִּלְבְּשֵׁם** א)[2]**מְבָרֵךְ** (יג [יג] יח) **מַלְבִּישׁ עַרֻמִּים: ה** * ג)[3]**קָנָה כֵּלִים שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶם** (יט) **הוּא** (יז) **וּבָנָיו בֵּיתוֹ, מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב. ט אִם נָתְנוּ לוֹ (כ) בְּמַתָּנָה, * מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, * שֶׁהִיא טוֹבָה** (כא) **לוֹ** (טו) **וְלִגְוֹתָן: ו** י**עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָשׁוּב כָּל כָּךְ, (כב) כְּגוֹן חָלוּק אוֹ מִנְעָלִים וַאֲנַפְלָאוֹת** (פְּרוּשׁ, מִנְעָלִים קְטַנִּים שֶׁחוֹפִין רֹב הָרֶגֶל), **אֵין לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם,**

1 רא"ש (פ"ט סי' טז) וְתַרְשָׁבָ"א (נט: ד"ה בגוד) מִירוּשָׁלְמִי (פ"ט ה"ג).
2 ירוּשָׁלְמִי שָׁם וּכְתַבְהוּ הַתּוֹסָפוֹת (נט: ד"ה ורי יוחנן) וְהָרא"ש (שם).
3 טוּר בְּשֵׁם סְמ"ק (מצוה קנא, ברכות בקשות הראשון). ט שָׁם בְּשֵׁם הַיְרוּשָׁלְמִי (שם). י שָׁם בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

חִיּוּב רַמַ"י עֲלֵיהּ לְהַכִּיר חַסְדֵּי ה' וְלִבָּרְכוֹ בְּשָׁמוֹ, וּבְמוֹר וּקְצִיעָה הָאֲרִיךְ הַרְבֵּה עַיֵּן שָׁם. עַד כָּאן דִּבְרֵי מְחַזִּיק בְּרָכָה. וְעַיֵּן שָׁם בְּשֵׁם מוֹר וּקְצִיעָה שֶׁאִם לָקַח אִשָּׁה וְהִכְנִיסָהּ לוֹ נִכְסֵי מְלוֹג יֵשׁ לְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, עַיֵּן שָׁם: **ד** [יג] **מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) דְּמֵה שֶׁכָּתוּב לְקַמָּן סָעִיף קָטָן ט' בְּעִנְיַן הַלְבָּשַׁת נְעָרִים, מְבֹאָר שֶׁיִּקְדִּים מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים לְשַׁהֲחֵיָנוּ, וְכֵן מִסְתַּבֵּר:

מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב. בַּ"ח (ס"ק). וְנִרְאֶה לִי דְּרוּצָה לוֹמַר לִבָנָיו, אֲבָל לַעֲבָדוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הֲרֵי לֵיהּ כְּאִלּוּ מְכָרָן לָהֶם, דְּשָׁכִיר הוּא בָּא בִּשְׁכָרוֹ. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ז): **(טו) וְלִגְוֹתָן.** בְּתְשׁוּבַת פֶּרַח שׁוֹשָׁן כְּלָל א' סִימָן י"ב כָּתַב דְּהַתּוֹסָפוֹת (נט: ד"ה ורי יוחנן) וְהָרַמְכַּ"ם (פ"י מהל' ב"ד ה"ג) לֹא סְבִירָא לְהוּ כְּהִירוּשָׁלְמִי (פ"ט ה"ג) הַזֶּה, וּבְתַרְאֵי אִלּוּ הָיָה רוֹאֶה הַבַּיִת יוֹסֵף כָּל הָנֵי רַבְוָתָא לֹא הָיָה פּוֹסֵק כְּהִירוּשָׁלְמִי, וּמִשּׁוּם הָכִי הָעֲלָה שָׁם בְּמִקּוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִים שְׁעוֹשִׂים הַלְבָּשָׁה לִנְעָרִים יְתוֹמִים שֶׁמְּבָרְכִין הַיְתוֹמִים מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וְשַׁהֲחֵיָנוּ, וְלֹא הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּשֵׁרִי תְּשׁוּבָה נְטָעָם הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ח). וּמֵהָרַ"ש אֶלְגְּזִי פָּסַק דְּהַיְתוֹמִים יְבָרְכוּ מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וְשַׁהֲחֵיָנוּ וְהַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, עַיֵּן שָׁם בְּתִשׁוּבָה שְׁנִדְפְּסָה בְּסוֹף סֵפֶר שִׁמְעָה שְׁלֹמֶה. וּלְכַלֵּי עָלְמָא לֹא יְבָרֵךְ הַטּוֹב רַק הַמְקַבֵּל וְלֹא הַנּוֹתֵן. שָׁם בְּפֶרַח שׁוֹשָׁן. וְעַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) וְט"ז (סק"ד) וּבְסֵפֶר בְּנֵי חֵיָא (הגב"י ס"א) וּבְיָד אַהֲרֹן (הגב"י):

בְּאֵר הַיֵּטֵב

ד (יז) **הַקְּנָיָן.** דְּהַיְנוּ מִשָּׁעָה שֶׁקָּנָה הַבֶּגֶד, אַף עַל פִּי שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן אוֹתוֹ לְחַיָּט לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ מַלְבּוּשׁ. ט"ז (סק"ג). וּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ז) כָּתַב דַּוְקָא כְּשֶׁקָּנָה כְּלִי כְּמוֹ שֶׁהִיא, אֲבָל אִם קָנָה וְנָתַן לְאָמֵן לַעֲשׂוֹת כְּלִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ אֶלָּא כְּשֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עַיֵּן שָׁם: (יג) **מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים.** וְהִקּוֹנֶה כּוֹתֵב יְבָרֵךְ עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל, וּבְאַבְנֵט אוֹעֵר יִשְׂרָאֵל. הִלְכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א' סִימָן ה'. וְהַמְנַ"ח כָּתַב שָׁם בְּלֹא שָׁם וּמַלְכוּת: **ה** (יז) **וּבָנָיו בֵּיתוֹ.** אֲבָל אִם קָנָה כֵּלִים לוֹ וְכֵלִים לִבְנֵי בֵּיתוֹ, מְבָרֵךְ עַל שֶׁלּוֹ שֶׁהֶחֱיָנוּ וְעַל שֶׁל בְּנֵי בֵּיתוֹ בְּבָרֵךְ הַשָּׁחַר [אַחֲרוֹנִים]: (יח) **מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים.** הַיְנוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱיָנוּ. אָכֵן אִם לוֹבֵשׁ הַבֶּגֶד שַׁחֲרִית יָכוֹל לְצֵאת בִּבְרָכַת מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים שְׁמְבָרֵךְ בְּבִרְכַּת הַשַּׁחַר [אַחֲרוֹנִים]: **ה** (יט) **הוּא וּבָנָיו בֵּיתוֹ.** אֲבָל אִם קָנָה כֵּלִים לוֹ וְכֵלִים לִבְנֵי בֵּיתוֹ, מְבָרֵךְ עַל שֶׁלּוֹ שֶׁהֶחֱיָנוּ (כא) וְעַל שֶׁל בְּנֵי בֵּיתוֹ מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, דְּטוֹב הוּא לְדִידֵיהּ שֶׁזָּכָה שֶׁיִּהְיוּ בְּנֵי בֵּיתוֹ מִלְבָּשִׁים בְּמַלְבּוּשֵׁי כְּבוֹד, וְהַמֵּטִיב לְאַחֲרִינֵי הֵם בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁנָּהֱנִין בְּטוֹבָה זוֹ. (כג) וְדַוְקָא אִם קָנָה בִּשְׁבִיל אִשְׁתּוֹ וְזַרְעוֹ, אֲבָל אִם קָנָה בִּשְׁבִיל עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ לֹא מִקְרֵי טוֹב לְדִידֵיהּ, דְּהָוֵי כְּאִלּוּ מָכַר לָהֶם בִּשְׁכָרָן שֶׁמַּגִּיעַ לָהֶם, (כד) אִם לֹא שֶׁגַּם הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַכֵּלִים הָאֵלּוּ: (כ) **בְּמַתָּנָה.** הַיְנוּ דַּוְקָא כֵּלִים אוֹ בְּגָדִים שֶׁהַמְקַבֵּל שָׁמַח בָּזֶה, (כה) אֲבָל לֹא מָעוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּיֵּשׁ יוֹתֵר וְלֹא יוּכַל עַל זֶה לְבָרֵךְ: **(כא) לוֹ וְלִגְוֹתָן.** שֶׁאִם הַמְקַבֵּל עָנִי, הוּא טוֹבָה לִגְוֹתָן שֶׁזְּכוּתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה, וְאִם הַמְקַבֵּל עָשִׁיר, שָׁמַח הַגּוֹתֵן שֶׁמְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהָוֵי טוֹבָה גַּם לִגְוֹתָן [הָרא"ש (פ"ט סי' טז) בְּבָאוּר דִּבְרֵי הִירוּשָׁלְמִי (פ"ט ה"ג)]. וְהִנֵּה יֵשׁ (כו) מַאַחֲרוֹנִים שֶׁחוֹלְקִים עַל פְּסָק זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דְּלִפְלִפוּ מִסְתַּבְּרָא גְּמָרָא דִּידָן (נט:) לֹא נִתְקְנָה בְּרָכָה זוֹ כִּי אִם בִּדְאִית לְהוּ לְאַחֲרִינֵי גַּם כֵּן טוֹבָה גְּשָׁמִיִּית, וּלְפִי זֶה כְּשֶׁנּוֹתֵן לוֹ כֵּלִים כְּמַתָּנָה צָרִיךְ הַמְקַבֵּל לְבָרֵךְ בִּרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ וְלֹא בִּרְכַּת הַטּוֹב, (כו) וְיֵשׁ דַּעֲקָטֵי לְדִינָא כְּפְסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְיבָרֵךְ בִּרְכַּת הַטּוֹב וְלֹא שֶׁהֶחֱיָנוּ. וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה דְּטוֹב יוֹתֵר לִנְהֹג בָּזֶה לְבָרֵךְ בִּרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ וְלֹא בִּרְכַּת הַטּוֹב כַּאֲשֶׁר בֵּרַרְנוּ בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה שהיא). (כז) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁעוֹשִׂין הַלְבָּשָׁה לִנְעָרִים יְתוֹמִים, כָּל אֶחָד מֵהַיְתוֹמִים יְבָרֵךְ מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וּבִרְכַּת הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, דְּהָא אִיכָּא בָּזֶה טוֹבָה עוֹד לְכַמָּה נְעָרִים, (כט) וּבִרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ לֹא יְבָרְכוּ דְּבִמְקוֹם שְׁמְבָרְכִין בִּרְכַּת הַטּוֹב סְבִירָא לְהוּ לְרֹב הַפּוֹסְקִים דְּאֵין מְבָרְכִין שֶׁהֶחֱיָנוּ: **ו** (כב) **כְּגוֹן חָלוּק וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין שְׁאָר כֵּלִים שֶׁאֵין חֲשׁוּבִים וְאֵין דֶּרֶךְ לִשְׁמֹחַ בָּהֶם:

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ה * **קָנָה כֵּלִים שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין וְכוּ' מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב. פְּשׁוּט דְּגַם בָּזֶה דִּינָא הוּא דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ לוֹ מִכְּבָר כֵּלִים כֵּיוָצֵא בָּזֶה אֲפִלּוּ הָכִי מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, וְכֵן לְעִנְיַן בְּסָעִיף ג':**

* **מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב. הַמְקַבֵּל מַתָּנָה, אֲבָל הַנּוֹתֵן לְכַלֵּי עָלְמָא לֹא יְבָרֵךְ [אַחֲרוֹנִים]:**

* **שֶׁהִיא טוֹבָה לוֹ וְלִגְוֹתָן.** עַיֵּן מִשְׁנֶה בְּרוּרָה (ס"ק כא) בְּטַעַם הַדָּבָר. וְעַיֵּן בְּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) שֶׁהִקְשָׁה עַל דִּבְרֵי הִרא"ש, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א שֶׁיְּשְׁבוּ קַשְׁיָתוֹ, וּמִפְּנֵי זֶה בָּרְכוּ הַחַיִּים (דיני ברכת שהחיינו ס"י) וּבְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל סב ס"ד) הָעְתִּיקוּ לְדִינָא כְּפְסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. אָמְנָם בְּתִשׁוּבַת פֶּרַח שׁוֹשָׁן (אר"ח כלל א סי' יב) [וְהַמּוֹבָא בְּבָאוּר הַגְּרַ"א מִדַּעְתָּם לְדִינָא] וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א דְּגָמְרָא שֶׁלָּנוּ אֵינוֹ סוֹבֵר כִּירוּשָׁלְמִי בָּזֶה [עַיֵּן שָׁם בְּבָאוּר הַגְּרַ"א], וּבָאֱמֶת מִכַּמָּה רִאשׁוֹנִים מֻשְׁמָע דְּסְבִירָא לְהוּ שֶׁתַּלְמוּדָא דִּידָן חוֹלֵק עַל הַיְרוּשָׁלְמִי, הֵיְנוּ בְּתוֹסְפוֹת (נט: ד"ה ורי יוחנן) וּבְרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה בגוד), וְכָתַב שָׁם הָרַשְׁבָּ"א שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַאֲבַ"ד עַיֵּן שָׁם, וְנִמְצָא שָׁיֵשׁ לָנוּ שִׁלְשָׁה רִאשׁוֹנִים דְּפְלִיגֵי עַל הִרא"ש, מִלְּבַד מַה שֶּׁלֹּא הוּבָא דִּבְרֵי הַיְרוּשָׁלְמִי אֲפִלּוּ בְּרֵי"ף, וּבְרַמְבַּ"ם מֻשְׁמָע גַּם כֵּן דִּסְבִירָא לֵיהּ הָכִי. וְהִנֵּה לְדִינָא הַכְרָעָנוּ לְמַעֲשֶׂה דְּלֹא יְבָרֵךְ הַטּוֹב וּמֵטִיב מַחֲמַת אֲפִלּוּ הַפּוֹסְקִים דְּסְבִירָא לְהוּ דְּהִירוּשָׁלְמִי חוֹלֵק בָּזֶה עִם הַבַּבְלִי, וּבְוַדַּאי אֵנוּ נָקְטִינַן כְּהַבַּבְלִי, וְעַל כֵּן יְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ לְבַד. וְעוֹד נִרְאֶה לִי יוֹתֵר דְּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּיוֹכֵל לְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, אֲפִלּוּ הָכִי אִי בָּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ לֹא הָוֵי לְבַשָּׁלָה, דִּבְרָכַת שֶׁהֶחֱיָנוּ הַנִּזְכָּה עַל שִׂמְחָה שֶׁל עַצְמוֹ [שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַאֲיָה דָּבָר שִׂמְחָה טוֹבָה שֶׁנּוֹגֵעַ לוֹ כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן רכ"ב (ס"א), וַאֲפִלּוּ אַקְרָא חַדְתָּא נַמִּי הֶרְשָׁהוּ לְבָרֵךְ (עַיְרוּבִין מ' עַמּוּד ב')], וּבִרְכַּת הַטּוֹב דַּוְקָא אִם הַשִּׂמְחָה הִיא בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה גַּם טוֹבָה לַאֲחֵרִים, וְהִנֵּה בִּכְלָל מְאתַיִם מָנֶה, וּכְלָאו הָכִי הָלֹא יֵשׁ אֵיזֶה פּוֹסְקִים דְּסְבִירָא לְהוּ דְּהֵיכָא שֶׁצָּרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַטּוֹב צָרִיךְ גַּם לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, וּתְהִי דַּאֲנַן לֹא סְבִירָא לָן לְכַתְּחִלָּה לְהוֹרוֹת כֵּן, מִכָּל מָקוֹם לְבַשָּׁלָה לֹא מִיקָרֵי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם יְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַטּוֹב אִם נִנְקֹט כְּדַעַת הַבַּבְלִי הִיא לְבַשָּׁלָה, וּמִפְּנֵי זֶה הִכְרַעְתִּי בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה שֶׁיְּבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ וְלֹא בִּרְכַּת הַטּוֹב:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כ) אִם הֵם חֲדָשִׁים שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם עֲדַיִן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁכְּבָר דֵּשׁ בָּהֶן לַיִת בָּהֶן שִׂמְחָה: **ד** (יז) **בְּשָׁעַת הַקְּנָיָן וְכוּ'.** וְדַוְקָא אִם קָנָה בְּגָד שֶׁרְאוּי לְלוֹבְשׁוֹ תֵּכֶף, (כה) אֲבָל אִם קָנָה שׁוּם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְלוֹבְשׁוֹ אוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא רַק שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן לָאָמֵן לְתַקֵּן, לֹא יְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַד שָׁעָה שֶׁיִּלְבַּשׁ הַבֶּגֶד אוֹ יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַכְּלִי: (יח) **מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים.** הַיְנוּ קֹדֶם שֶׁהֶחֱיָנוּ. אָכֵן אִם לוֹבֵשׁ הַבֶּגֶד שַׁחֲרִית יָכוֹל לְצֵאת בִּבְרָכַת מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים שְׁמְבָרֵךְ בְּבִרְכַּת הַשַּׁחַר [אַחֲרוֹנִים]: **ה** (יט) **הוּא וּבָנָיו בֵּיתוֹ.** אֲבָל אִם קָנָה כֵּלִים לוֹ וְכֵלִים לִבְנֵי בֵּיתוֹ, מְבָרֵךְ עַל שֶׁלּוֹ שֶׁהֶחֱיָנוּ (כא) וְעַל שֶׁל בְּנֵי בֵּיתוֹ מְבָרֵךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, דְּטוֹב הוּא לְדִידֵיהּ שֶׁזָּכָה שֶׁיִּהְיוּ בְּנֵי בֵּיתוֹ מִלְבָּשִׁים בְּמַלְבּוּשֵׁי כְּבוֹד, וְהַמֵּטִיב לְאַחֲרִינֵי הֵם בְּנֵי בֵּיתוֹ שֶׁנָּהֱנִין בְּטוֹבָה זוֹ. (כג) וְדַוְקָא אִם קָנָה בִּשְׁבִיל אִשְׁתּוֹ וְזַרְעוֹ, אֲבָל אִם קָנָה בִּשְׁבִיל עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ לֹא מִקְרֵי טוֹב לְדִידֵיהּ, דְּהָוֵי כְּאִלּוּ מָכַר לָהֶם בִּשְׁכָרָן שֶׁמַּגִּיעַ לָהֶם, (כד) אִם לֹא שֶׁגַּם הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַכֵּלִים הָאֵלּוּ: (כ) **בְּמַתָּנָה.** הַיְנוּ דַּוְקָא כֵּלִים אוֹ בְּגָדִים שֶׁהַמְקַבֵּל שָׁמַח בָּזֶה, (כה) אֲבָל לֹא מָעוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִתְבַּיֵּשׁ יוֹתֵר וְלֹא יוּכַל עַל זֶה לְבָרֵךְ: **(כא) לוֹ וְלִגְוֹתָן.** שֶׁאִם הַמְקַבֵּל עָנִי, הוּא טוֹבָה לִגְוֹתָן שֶׁזְּכוּתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה, וְאִם הַמְקַבֵּל עָשִׁיר, שָׁמַח הַגּוֹתֵן שֶׁמְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהָוֵי טוֹבָה גַּם לִגְוֹתָן [הָרא"ש (פ"ט סי' טז) בְּבָאוּר דִּבְרֵי הַיְרוּשָׁלְמִי (פ"ט ה"ג)]. וְהִנֵּה יֵשׁ (כו) מַאַחֲרוֹנִים שֶׁחוֹלְקִים עַל פְּסָק זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דְּלִפְלִפוּ מִסְתַּבְּרָא גְּמָרָא דִּידָן (נט:) לֹא נִתְקְנָה בְּרָכָה זוֹ כִּי אִם בִּדְאִית לְהוּ לְאַחֲרִינֵי גַּם כֵּן טוֹבָה גַּשְׁמִיִּית, וּלְפִי זֶה כְּשֶׁנּוֹתֵן לוֹ כֵּלִים כְּמַתָּנָה צָרִיךְ הַמְקַבֵּל לְבָרֵךְ בִּרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ וְלֹא בִּרְכַּת הַטּוֹב, (כו) וְיֵשׁ דַּעֲקָטֵי לְדִינָא כְּפְסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְיבָרֵךְ בִּרְכַּת הַטּוֹב וְלֹא שֶׁהֶחֱיָנוּ. וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה דְּטוֹב יוֹתֵר לִנְהֹג בָּזֶה לְבָרֵךְ בִּרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ וְלֹא בִּרְכַּת הַטּוֹב כַּאֲשֶׁר בֵּרַרְנוּ בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה שהיא). (כז) וּמִכָּל מָקוֹם בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁעוֹשִׂין הַלְבָּשָׁה לִנְעָרִים יְתוֹמִים, כָּל אֶחָד מֵהַיְתוֹמִים יְבָרֵךְ מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וּבִרְכַּת הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, דְּהָא אִיכָּא בָּזֶה טוֹבָה עוֹד לְכַמָּה נְעָרִים, (כט) וּבִרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ לֹא יְבָרְכוּ דְּבִמְקוֹם שְׁמְבָרְכִין בִּרְכַּת הַטּוֹב סְבִירָא לְהוּ לְרֹב הַפּוֹסְקִים דְּאֵין מְבָרְכִין שֶׁהֶחֱיָנוּ: **ו** (כב) **כְּגוֹן חָלוּק וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין שְׁאָר כֵּלִים שֶׁאֵין חֲשׁוּבִים וְאֵין דֶּרֶךְ לִשְׁמֹחַ בָּהֶם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כ) בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ופ"ש רבינו). **וְנִרְאֶה לִי דַּאֲפִלּוּ אִם לֹא בָּרַךְ קֹדֶם שְׁמְכָרָן שׁוּב לֹא יְבָרֵךְ,** דְּהִשְׁמִיטָהּ רֹאשׁוֹנָה כְּבָר נִסְתַּלֵּק מִשָּׁם וְנִתְבַּטֵּל חִיּוּב הַבְּרָכָה, וַעֲתָּה בְּקִנְיָה שֵׁנִית שׁוּב לֵיכָּא שְׁמָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: **ד** (כה) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ז) וּמֵהָרַ"ש אֶלְגְּזִי (סק"ג) וְהָרַ"ן (נדרים פ"ק ד"ה ואמר) וְהָרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה ורי יוחנן) וְהָרִי"ף (מגי"מד.) לֹא סְבִירָא לְהוּ כְּהִירוּשָׁלְמִי (פ"ט הל' ב"ד ה"ג) הַזֶּה, וּבְתַרְאֵי אִלּוּ הָיָה רוֹאֶה הַבַּיִת יוֹסֵף כָּל הָנֵי רַבְוָתָא לֹא הָיָה פּוֹסֵק כְּהִירוּשָׁלְמִי, וּמִשּׁוּם הָכִי הָעֲלָה שָׁם בְּמִקּוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִים שְׁעוֹשִׂים הַלְבָּשָׁה לִנְעָרִים יְתוֹמִים שֶׁמְּבָרְכִין הַיְתוֹמִים מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וְשַׁהֲחֵיָנוּ, וְלֹא הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּשֵׁרִי תְּשׁוּבָה נְטָעָם הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ח). וּמֵהָרַ"ש אֶלְגְּזִי פָּסַק דְּהַיְתוֹמִים יְבָרְכוּ מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים וְשַׁהֲחֵיָנוּ וְהַטּוֹב וְהַמֵּטִיב, עַיֵּן שָׁם בְּתִשׁוּבָה שְׁנִדְפְּסָה בְּסוֹף סֵפֶר שִׁמְעָה שְׁלֹמֶה. וּלְכַלֵּי עָלְמָא לֹא יְבָרֵךְ הַטּוֹב רַק הַמְקַבֵּל וְלֹא הַנּוֹתֵן. שָׁם בְּפֶרַח שׁוֹשָׁן. וְעַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) וְט"ז (סק"ד) וּבְסֵפֶר בְּנֵי חֵיָא (הגב"י ס"א) וּבְיָד אַהֲרֹן (הגב"י):

(כ) כֵּן הָכָא שְׁבָּעֲצָם אֵינוֹ רָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ: **ה** (כב) בַּ"ח (ס"ד): **(כג)** מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ז): **(כד)** מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ז): **(כה)** אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(כו)** תִּשְׁבֹּצֶת פֶּרַח שׁוֹשָׁן (אר"ח כלל א סי' יב) וּבְאוּר הַגְּרַ"א דְּזֹהוּ רַק לְדַעַת הַיְרוּשָׁלְמִי וְלֹא לְמַסְקָנַת גְּמָרָא דִּידָן, עַיֵּן שָׁם: **(כז)** אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס"ד) וּמָאנֵי דְּכֵלִים (ח"א כלל סב ס"ד): **(כח)** כֵּן נִרְאֶה לִי בָּרוּר, וְדוֹמִיא כְּשֶׁיֵּרֵשׁ מֵאָבִיו וְיֵשׁ לוֹ אַחִים דְּמִבָּרְכִי בִּרְכַּת הַטּוֹב מְשׁוּם דְּיֵשׁ עוֹד אֲנָשִׁים מְקַבְּלֵי הַטּוֹבָה, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה בְּרוּר דְּזֹהוּ טַעַם מַהַרַ"ש אֶלְגְּזִי הַמּוּבָא בְּבָאוּר הַיֵּטֵב (ס"ק טו). וּמֵה שֶׁכָּתַב שָׁם דִּיבְרָכָן שְׁנֵיהֶם סְבִירָא לֵיהּ כְּאֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁפָּסְקוּ כְּהַסְמ"ק (מצוה קנא, ברכות בקשות הראשון) דִּיבְרָכָן שְׁנֵיהֶם, אֲבָל אֲנַן לֹא קַיְמָא לַן הָכִי, כֵּן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז), וּפְשׁוּט: **(כט)** אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ח):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) בְּסִדּוּר בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין (פי"ב ה"ו) כָּתוּב: יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּבָרֵךְ מֵלְבִּישׁ עֲרֻמִּים אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר בֵּירַךְ בְּשַׁחֲר, וְנָכוֹן לְבָרֵךְ בְּלֹא שֵׁם וּמַלְכוּת. וְטוֹב לִלְבֹּשׁ קוֹדֶם בִּרְכַּת הַשַּׁחַר לְפוּטְרוֹ בִּבְרָכוֹת מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים שֶׁבְּשַׁחֲרִית, וְכֵן בְּחָגוֹרָה חֲדָשָׁה, וְאִם לֹא חָגַר עַד לְאַחַר בִּרְכַּת הַשַּׁחַר טוֹב לְבָרֵךְ אוֹתָהּ יִשְׂרָאֵל בְּגָבוּרָה בְּלֹא שֵׁם וּמַלְכוּת. וְכֵן בְּכוֹבַע בָּרוּךְ עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה. **ב)** וּבְלוּחַ בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין (פי"א סי"ז) כָּתוּב: לְפִיכָךְ אִם קָנָה כֵּלִים הַקַּיָּמִים וְאֵינָם נִפְגָּמִים בְּתַשְׁמִישׁ כְּגוֹן כְּלֵי זָהָב וְכוֹסֵף וְכֵיוֹצֵא בָּהֶם אַף עַל פִּי שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁים בָּהֶם הוּא וּבְנֵי בֵּיתוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב אֶלָּא שֶׁהֶחֱיָנוּ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כ וְאִם הוּא עָנִי וְשָׂמֵחַ בָּהֶם, (מז) יְבָרֵךְ. הַגָּהָ: (כג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ עָנִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ עַל חָלוּק וּמְנָעָלִים וְכַדּוֹמֶה, (כד) וְכֵן נוֹהֲגִין (טור בשם תוספות (עמ: ד"ה ור' יוסף) ותרומת הדשן סימן ל"ו). הַמִּנְהָג לוֹמַר לְמִי שֶׁלּוֹבֵשׁ בֶּגֶד חָדָשׁ תְּבָלָה וְתִתְחַדֵּשׁ. וְיֵשׁ מִי שֶׁכָּתַב שֶׁאֵין לוֹמַר כֵּן עַל מְנָעָלִים אוֹ בְּגָדִים הַנַּעֲשִׂים מַעוֹרוֹת שֶׁל (יז) (כה) בְּהֵמָה, דְּאִם כֵּן הָיוּ צְרִיכִים לְהָמִית בְּהֵמָה אַחֶרֶת תְּחִלָּה שֶׁיִּתְחַדֵּשׁ מִמֶּנָּה בֶּגֶד אַחֵר, וּכְתִיב (מהלים קמה ט) 'וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו', (מַהַר"י וַיִּיל בְּפִסְקָיו (סי' נ)) וְהִנֵּה הַטַּעַם חָלוּשׁ מְאֹד וְאֵינוֹ נִרְאֶה, מִכָּל מָקוֹם רַבִּים מַקְפִּידִים עַל זֶה שֶׁלֹּא לְאָמְרוֹ:

כ בְּשֵׁם הָרַא"ש שָׁם.

רכד דִּינֵי בְּרָכוֹת פְּרָטִיּוֹת. וּבוֹ י"ג סְעִיפִים:

א א הָרוֹאֶה (ט) (א) מַרְקוּלִיס (ב) ב[1]אוֹ שְׁאָר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, אוֹמֵר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁנָּתַן אָרָךְ אַפַּיִם לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ, ג[2]וְאִם רוֹאֶה אוֹתָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֵינוֹ חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ. הַגָּהָ: (ב) (ג) וְהָאִידְנָא אֵין מְבָרְכִים זֹאת הַבְּרָכָה, שֶׁהֲרֵי אָנוּ מְגַדְּלִים בֵּינֵיהֶם וְרוֹאִים אוֹתוֹ תָּמִיד: ב ד[3]הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲקְרָה עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, (ד) ה[4]אִם הוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹמֵר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מֵאַרְצֵנוּ, וְאִם הוּא בְּחוּצָה לָאָרֶץ, אוֹמֵר שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מֵהַמָּקוֹם הַזֶּה, וְאוֹמֵר [5]בִּשְׁתֵּיהֶן, כְּשֵׁם שֶׁעָקַרְתָּ אוֹתָהּ מֵהַמָּקוֹם הַזֶּה כֵּן תַּעֲקֹר אוֹתָהּ מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת וְהָשֵׁב לֵב עוֹבְדֵיהֶם לְעָבְדֶךָ. הַגָּהָ: וְאִם נַעֲקְרָה עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים מִמָּקוֹם אֶחָד וּנְתָנוּהָ בְּמָקוֹם אַחֵר, מְבָרֵךְ עַל מָקוֹם שֶׁנַּעֲקְרָה, שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, (ה) וְעַל מָקוֹם שֶׁנָּתַן אָרָךְ אַפַּיִם (בית יוסף (ד"ה ומ"ש רמיט) בשם תוספות (מ: ד"ה המוסף מ' פירש) וירושלמי (פ"ט ה"ג)):

ג [6]הָרוֹאֶה בָּבֶל הָרִשָׁעָה אוֹמֵר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱרִיב בֵּיתוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר אוֹמֵר בָּרוּךְ שֶׁהֶחֱרִיב בֵּיתוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע. רָאָה גֹּב אֲרָיוֹת (ו) אוֹ כִּבְשַׁן הָאֵשׁ אוֹמֵר בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַצַּדִּיקִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רי"ח סָעִיף ז'): ד [7]רָאָה מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בְּבָבֶל שֶׁכָּל בְּהֵמָה שֶׁמַּעֲבִר עָלָיו אֵינָהּ יְכוֹלָה לָזוּז מִשָּׁם אִם לֹא יִתְּנוּ עָלֶיהָ מַעֲפַר הַמָּקוֹם הַהוּא, וְהוּא סִימָן קְלָלָה לָהּ דִּכְתִיב (ישעיה יד כג) 'וְטֵאטֵאתִיהָ בְּמַטְאֲטֵא (פְּרוּשׁ מַכְבְּדוֹת הַבַּיִת שקוב"י בְּלַע"ז) הַשְׁמֵד' אוֹמֵר (ז) בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם: ה [8]הָרוֹאֶה שִׁשִּׁים רִבּוֹא מִיִּשְׂרָאֵל בְּיַחַד אוֹמֵר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם (ח) חַכַם הָרָזִים. וְאִם הֵם עַפַּ"ם אוֹמֵר 'בּוּשָׁה אִמְּכֶם [מְאֹד] חָפְרָה יוֹלַדְתְּכֶם הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם מִדְבָּר צִיָּה וַעֲרָבָה' (ירמיה נ יב): ו 'הָרוֹאֶה חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם (ט) שֶׁחָלַק מֵחָכְמָתוֹ (ג) [ג] לִירֵאָיו: ז [9]הָרוֹאֶה חַכְמֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים [10]שֶׁחֲכָמִים

א א בְּרָכוֹת נ"ז (ע"ב). ב רַבֵּנוּ יוֹנָה שָׁם (מב. ד"ה החואה את). בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים וְטוּר. ג מָהָא דְּרֵישׁ פֶּרֶק הָרוֹאֶה (מז.). ד שָׁם נ"ד. ה יְרוּשַׁלְמִי שָׁם (פ"ט ה"א). ו שָׁם (מז:) וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. ז שָׁם. ח שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ"י (ד"ה מקום). ט שָׁם נ"ח (ע"א). י שָׁם. כ שָׁם. ל סְמַ"ק (מצוה קכג, ברכות בקשות הנדחות).

בְּאֵר הַיטֵב

ו (מז) יְבָרֵךְ. וְעָשִׁיר גָּדוֹל שֶׁקָּנָה כֵּלִים חֲשׁוּבִים שֶׁאֵין שְׂמֵחַ בָּהֶם וְאֵין נֶחְשָׁבִין לוֹ לֹא יְבָרֵךְ. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז (סי' שצה), מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י):

(יז) בְּהֵמָה. אֲפִלּוּ טְמֵאָה כְּגוֹן פִּי"א בְּלָשׁוֹן אַשְׁכְּנַז, אֲפִלּוּ הוּא מִמִּין אַחֵר רַק שְׁתְּפוּר תַּחְתָּיו מֵעוֹרוֹת בְּהֵמָה. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שָׁם וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל יא):

א (ט) מַרְקוּלִיס. פֵּרוּשׁ חִלּוּף קְלוּס, דְּאִסּוּר לְהַזְכִּיר עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים בְּשִׁמְהָּ: (ג) וְהָאִידְנָא. אֲפִלּוּ הוֹלֵךְ לְעִיר אַחֶרֶת, כֵּיוָן שֶׁרָאָה כֵּיוֹצֵא בָּזֶה בְּעִירוֹ. וְהוּא הַדִּין קָטָן שֶׁהִגְדִּיל לְבָרֵךְ. כֵּיוָן שֶׁרָאָה בְּקַטְנוּתוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְכָתַב הַפ"ח (סק"ב) בְּשֵׁם סֵפֶר הָאֶשְׁכּוֹל הַשָּׁמֵר לְךָ לִרְאוֹת קְנִיגָאוֹת שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְהוּא הַדִּין מְחוֹלָתָם אוֹ שׁוּם דָּבָר שִׁמְחָתָם, וְאִם תִּשְׁמַע קוֹל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים שְׁמְחִים תֹּאנַח וְתִצְטַעֵר עַל חָרְבַּן יְרוּשָׁלַיִם וְתִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיִּגָּאֵל וְיִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְיַחֲזִירֵם לַעֲבוֹדָתוֹ גְּלוּלִים דַּף י"ח (ע"ב) דַּאֲפִלּוּ הֲהוֹלֵךְ לְקְנִיגָאוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֲרֵי זֶה מוֹשֵׁב לַצִּים: ו (ג) לִירֵאָיו. לְפִי (שֶׁהַמַּאֲמִינִים בָּהּ') [שֶׁיִּשְׂרָאֵל] דְּבֵקִים בּוֹ, יֵשׁ יְחוּס לַחֲלָק

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו [ג] לִירֵאָיו. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּרַכֵּי יוֹסֵף (סק"א) בְּכָל אֵלּוּ שֶׁהַזְכִּירוּ שֶׁמְּבָרְכִין עַל רְאִיָּתָם אַף שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתָם עַיִן בְּעַיִן רַק דֶּרֶךְ חִלּוּן שֶׁהַזְכִּירוּ מִפְּסִיק בֵּינֵיהֶם, יְכוֹל לְבָרֵךְ בִּרְכַת הָרְאִיָּה, וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי שְׁמוּאֵל סִימָן רמ"ב וּבְשָׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א' סִימָן קכ"ו

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ עָנִי וְכוּ'. סְבִירָא לְהוּ דְּדַוְקָא בָּגֶד צֶמֶר וְכַדּוֹמֶה דְּבָר שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם חֲשִׁיבוּת קְצָת דְּמֵי לְדָבָר הַבָּא מִזְּמַן לִזְמַן, דִּסְתָם בְּנֵי אָדָם מִתְחַדְּשִׁים לָהֶם לִפְרָקִים מוּעָטִים, וְשַׁיָּךְ עַל זֶה שֶׁהֶחֱיָנוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אֲלוּ שְׁרִגּוֹילִים תָּמִיד לְהִתְחַדֵּשׁ לְסָתָם בְּנֵי אָדָם וְאֵין שַׁיָּךְ עַל זֶה לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה: (כד) וְכֵן נוֹהֲגִין. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וּבְאוֹר הַגְּרָ"א שֶׁהָרַדְבַּ"ז (סי' שצה) מַכְרִיעַ לְעָנְיָן לְבָרֵךְ, וְעַיֵּן בְּפִרְי מְגַדִּים (א"א סק"י) וּבְדָרְךָ הַחַיִּים (דיני ברכת שהחיינו ס"ט) שֶׁפָּסְקוּ דִּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לִנְהֹג דַּאֲפִלּוּ עָנִי לֹא יְבָרֵךְ עַל כֵּלִים שֶׁאֵינָם חֲשׁוּבִים כְּאֵלּוּ: (כה) בְּהֵמָה. אֲפִלּוּ טְמֵאָה, (ו) וַאֲפִלּוּ הוּא מִמִּין אַחֵר רַק שֶׁתְּפוּר תַּחְתָּיו מֵעוֹרוֹת בְּהֵמָה:

א (א) מַרְקוּלִיס. הִיא עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ עַל יְדֵי זֶה שָׁזּוֹרְקִין לָהּ אֲבָנִים. וּשְׁמָהּ הָעַצְמָה קְלוּס, (ט) וּמִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לְהַזְכִּיר עֲבוֹדָה זָרָה בִּשְׁמָהּ לְכָךְ כִּנּוּ אוֹתָהּ בַּשֵּׁם קוּלִיס, וּמֵר הוּא חִלּוּף בִּלְשׁוֹן אֲרַמִּי, וּפַרּוּשׁוֹ הוּא חִלּוּף קְלוּס: (ב) אוֹ שְׁאָר עֲבוֹדָה זָרָה. אֲפִלּוּ בֵּית עֲבוֹדָה זָרָה [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הרואה מרקוליס)]. וּבַ"ח (ס"א) פֵּרֵשׁ דַּוְקָא כְּשֶׁרוֹאֶה אוֹתָהּ בְּגָלוּי: (ג) וְהָאִידְנָא וְכוּ'. שֶׁהֲרֵי אָנוּ רוֹאִין אוֹתָהּ תָּמִיד. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ הוֹלֵךְ לְעִיר אַחֶרֶת וְרָאָה שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁרָגִיל לִרְאוֹת בְּעִירוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ. וְכֵן נוֹהֲגִין. וְכֵן מִנְהַג הַמְּדִינָה. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּבְאוֹר הַגְּרָ"א שֶׁהָרַדְבַּ"ז (סי' שצה) מַכְרִיעַ לְעָנְיָן לְבָרֵךְ, וְעַיֵּן בְּפִרְי מְגַדִּים (א"א סק"י) וּבְדָרְךָ הַחַיִּים (דיני ברכת שהחיינו ס"ט) שֶׁפָּסְקוּ דִּלְמַעֲשֶׂה יֵשׁ לִנְהֹג דַּאֲפִלּוּ עָנִי לֹא יְבָרֵךְ עַל כֵּלִים שֶׁאֵינָם חֲשׁוּבִים כְּאֵלּוּ: (כה) בְּהֵמָה. אֲפִלּוּ טְמֵאָה, (ו) וַאֲפִלּוּ הוּא מִמִּין אַחֵר רַק שֶׁתְּפוּר תַּחְתָּיו מֵעוֹרוֹת בְּהֵמָה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ו (ו) אַחֲרוֹנִים:

א (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): ב (ב) בַּ"ח (ס"א) וְהַגְּרָ"א, דְּלֹא כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות א): ד (ג) כֵּן מוּכָח בַּגְּמָרָא (נז:) דְּקָחָשִׁיב שָׁם חֲמִשָּׁה בְּרָכוֹת עַל בָּבֶל, וּמַשְׁמַע דְּכוּלְּהוּ

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah